

چهارشنبه

ضمیمه فناوری و نوآوری روزنامه جام جم
چهارشنبه؛ ۱۶ خرداد ۱۴۰۳

۱۷

بررسی عملکرد دولت سیزدهم در زیست بوم نوآوری و فناوری کشور

گام‌های ماندگار پرچمدار دیپلماسی فناوری

۴۰

تحول دیجیتال برای تولد کسب‌وکار

۶۰

هوشی به وسعت آینده

۳۰

برقرسانی با ظرفیت دانش بنیان

۲۰

حقوق یک دانش بنیانی

دریافت جواز تاسیس و پروانه بهره‌برداری در شهرها

پروانه بهره‌برداری اصلی‌ترین مجوز مورد نیاز برای فعالیت واحدهای تولیدی است و به نوعی شناسنامه واحدهای تولیدی به‌شمار می‌رود. بنابر برخی نقطه‌نظرات از جمله ملاحظات محیط‌زیستی و جمعیتی، صدور جواز تأسیس و پروانه بهره‌برداری در شعاع ۱۲۰ کیلومتری کلانشهر تهران و برخی دیگر از شهرها دارای ممنوعیت و محدودیت‌هایی است. براساس ماده ۸ قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان که در سال ۱۳۸۹ مصوب شده و دستورالعمل اجرایی آن نیز با همکاری معاونت علمی و فناوری و سایر نهاد‌های مرتبط از جمله وزارت صمت و سازمان حفاظت محیط‌زیست در ۱۵ آذر ۱۳۹۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.شرکت‌های دانش بنیان تولیدکننده مجازنددر محدوده شهر تهران و دیگر شهرهای دارای ممنوعیت با رعایت برخی ضوابط ومقررات مستقر شوندومجوزهای لازم‌رادریافت کنند. البته این مصوبه به معنی برداشته شدن تمام محدودیت‌های فعالیت‌های تولیدی برای شرکت‌های دانش بنیان در فضای شهری نیست. براساس مصوبه هیأت وزیران، این شرکت‌ها فقط در مکان‌های مشخصی که به‌عنوان مکان‌های مجاز اعلام شده، امکان استقرار خواهند داشت. این مکان‌ها شامل شهرک‌های صنعتی، پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، شهرک‌های دانش و سلامت و مکان‌های دارای کاربری صنعتی و کارگاهی است. علاوه بر این، شرکت‌های دانش بنیان تولیدی موظف به رعایت ملاحظات زیست‌محیطی نیز خواهندبود.برای تولید محصولات مختلف، سطوح زیست‌محیطی از سطح یک تا ۷ معرفی شده است؛ شرکت‌های تولیدکننده محصولات با سطح زیست محیطی یک امکان استقرار در «محدوده شهری» براساس نقشه جامع شهر را خواهند داشت، اگر سطح ۲ یا ۳ باشد، امکان است استقرار در محدوده شهری را نخواهد داشت اما می‌توانند در«حریم شهری» مستقر شود، اگر در سطح ۵، ۴ یا ۶ باشد، امکان استقرار در محدوده و حریم شهری نخواهد داشت. اگر رده محصول در سطح ۷ باشد نیز باید تعیین مکان استقرار از سوی سازمان حفاظت محیط‌زیست انجام شود. البته شرکت‌هایی که صرفا خدمات فنی مهندسی ارائه می‌دهند و تولید آنها در حد نمونه‌سازی است، بدون نیاز به استفاده از این مصوبه می‌توانند از دستورالعمل وزارت صمت برای صدور جواز تأسیس و پروانه بهره‌برداری برای واحدهای فنی مهندسی استفاده کنند. شرکت‌های متقاضی برای این حمایت باید تقاضای خود را در سامانه reg.daneshbonyan.ir ثبت کنند.

این‌پروانه

شرکت دانش بنیان «اروم نیروتوان» از سال ۱۳۹۰ آغاز به کار کرد. مهندس فتحی، مدیرعامل این شرکت درباره انگیزه تأسیس این مجموعه به پیشران می‌گوید: «از سال ۹۰ علاوه بر این‌که در اداره برق مشغول به کار بودم، در بیرون از محل کار هم فعالیت‌هایی داشتم و از همان جا با نحوه سرویس ترانس‌های قدرت و خازن‌ها آشنا شدم. خازن‌هایی‌که آن زمان در بازار موجود بود به علت کیفیت‌بدی‌که داشت، خیلی سریع‌می‌ترکیدواین باعث شده‌که ما به دنبال این قضیه برویم که دلیل این اتفاق را پیداکنیم و از میان ایده و انگیزه شروع به ساخت میکروخازن‌های صنعتی کردیم.» این شرکت سال ۱۳۹۵ در پارک علم و فناوری استان آذربایجان غربی مستقر شد و در نهایت در سال ۱۳۹۹ به جمع شرکت‌های دانش بنیان پیوست.

افزایش ظرفیت خازن‌های صنعتی

میکروخازن‌ها از پیشرفت‌های جدید و مهم در علم و فناوری است که باعث ایجاد انقلابی در صنعت الکترونیک شده. میکروخازن‌ها نوعی از خازن‌های الکترونیکی است که می‌تواند بار الکتریکی را در خود ذخیره کند. این قطعات اندازه‌های بسیار کوچک و ظرفیت‌های بالایی داشته و در صنایع مختلفی مانند الکترونیک،

بررسی محصول شرکتی دانش بنیان در بالا بردن ظرفیت انتقال برق کشور

برق‌رسانی با ظرفیت دانش بنیان

پشت هر شرکت دانش بنیان ریز و درشت مشغول کار در کشور انگیزه و داستانی جهت آغاز کسب‌وکاری بر پایه دانش و تولید محصولات مرتبط با نیازهای مشتری و سود اقتصادی برای طراحان و موسسان آن شرکت نهفته است. انگیزه‌های آنها گاهی از دل همین اتفاقات روزمره در محیط زندگی یا کار بیرون آمده است؛ این‌که فردی صرفا

ارتباطات، پزشکی و نظامی کاربرد دارد. مهندس فتحی با ذکر مثالی در رابطه با کاربرد این محصول توضیح می‌دهد: «وقتی‌که یک نوشیدنی را مثلا نوشابه‌ای گازدار را در لیوانی می‌ریزیم، در بالای لیوان کف ایجادمی‌شودودر پایین آن نوشابه قرار می‌گیرد. این کف هیچ‌کاری انجام‌نمی‌دهدوقفظ ظرفیت لیوان ما را پر می‌کند. برای این‌که بتوانیم ظرفیت حداکثری را از لیوان بگیریم، مجبوریم کف را برداریم.» وی در ادامه تصریح می‌کند: «در صنعت برق هم دقیقا به این شکل است؛ یک سری بارهای اکتیو و یک سری بارهای راکتیو داریم که واکنشگرها دقیقا مثل این کف روی نوشابه عمل می‌کند و عملا هیچ کاری انجام نمی‌دهد و فقط ظرفیت ترانس‌ها و کابل‌های ما را پر می‌کند و از همین بابت هم شرکت‌های توزیع همواره دنبال راهی برای کم کردن تاثیرات این بارهای راکتیو هستند.» استفاده از خازن‌ها دقیقا برای کم کردن اثرات بارهای راکتیو و افزایش ظرفیت ترانس‌ها و کابل‌های برق است.

استفاده از دانش داخلی برای حل معضلات صنعت برق

آن‌طور که مدیرعامل شرکت اروم نیرو توان می‌گوید از دلایل اهمیت محصولات این شرکت، کیفیت و طول عمر مفید کم سایر خازن‌هایی

🇮🇷 صادق کاشفی	🇮🇷 خبرنگار 🇮🇷 پیشران

ضرب المثلی انگلیسی وجود دارد با این مضمون که اگر تاکنون نام موری خاصی به گوش‌تان نخورده‌حتمانا الان زیرسنگ زندگی کرده‌اید؛ یعنی آن چیز آن قدر در مدت اخیر جلوی چشم بوده که هر طرفی که سرتان را چرخانده‌اید، یحتمل با نشانه‌هایی از آن مواجه شده‌اید مگر آن‌که چشم‌هایتان بسته بوده

پیشرفت‌های جهانی‌هوش‌مصنوعی در یکی دوسال اخیر بزوری ناگهانی وغافلگیرکننده داشته است؛پیش از این تمام چیزهایی که در خبرهای ما شنیدیم یامی‌خواندیم، شبیه طرح داستان‌های علمی-تخیلی آینده‌نگر و دور از دسترس بود. بعد ناگهان با چیزی روبه‌رو شدیم که انتشارش را نداشتیم؛ هوش مصنوعی به شکلی ساده در دسترس همگان قرار گرفت و نیامده خیلی موارد را تغییر داد؛ رازها، صنایع، مشاغل و حتی هنر. به نظر می‌رسد اینها فقط قسمتی از پیامدهای ظهور هوش مصنوعی باشد و این مسأله قرار است در سال‌های آتی نقش مهمی را در روابط میان کشورها و تعیین حدود جغرافیای اقتصادی و سیاسی جهان ایفا کند، به نحوی که در تیرماه سال گذشته، دکتر روح… دهقانی فیروزآبادی، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور ذیل سخنانش این مسأله را تصریح کرد که کشورهای مصرف‌کننده هوش مصنوعی به جهان دست دوم تبدیل خواهند شد و باید در این زمینه مولد و طراح بود. ستاد توسعه فناوری‌های هوش مصنوعی نیز در راستای تحقق همین مهم شکل گرفته‌است.

شکل‌گیری برای توسعه فناوری آینده‌ساز

موارد مرتبط با مقوله هوش مصنوعی در گذشته به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های ستاد توسعه اقتصاد دیجیتال در نظر گرفته می‌شد اما با سرآر آمدن دولت جدید، ستاد‌های توسعه فناوری از ستاد‌های توسعه اقتصاد دانش بنیان تفکیک شدند و در تابستان ۱۴۰۲ ستاد هوش مصنوعی به عنوان مقوله‌ای که باید در راهبردهای کلان کشوری مورد توجه قرار بگیرد ذیل مرکز فناوری‌های راهبردی شکل گرفت. در بسیاری از کشورها برای هوش مصنوعی برنامه راهبردی ملی نوشته شده است و ضرورت توجه به این مسأله غیرقابل انکار است. نگارش سند توسعه هوش مصنوعی از چند وقت پیش آغاز شد و با تأسیس ستاد توسعه هوش مصنوعی، مسئولیت به بلوغ رسانیدن مفاد آن به این ستاد محول شد؛ این سند پس از برگزاری جلسات متعدد میان ستاد هوش مصنوعی

برنامه‌ها و حمایت‌های ستاد

توسعه فناوری هوش مصنوعی و رباتیک

هوشی به وسعت آینده

باشند که در آن صورت باز هم آگاهی نداشتن‌تان نسبت به آن مسأله بعید است زیرا فراگیری آن به نقل همه محافل بدلش کرده و هر جا که برپود خبری از آن به گوش‌تان می‌رسد و بله؛ اگر هنوز درباره هوش مصنوعی و جار و جنجالی که در جوامع مختلف تخصصی و عام به پا کرده و خبرهای جدیدی که همه‌روزه درباره‌اش منتشر می‌شود چیزی نمی‌دانید، باید بگوییم که یحتمل شما هم یکی دوسال اخیر را در اعماق زمین زیسته‌اید.

و شورای عالی انقلاب فرهنگی برای تصویب نهایی شده و قرار است در خرداد سال جاری به تصویب برسد و نقشه راه کلان و وظیفه دستگاه‌های مختلف جهت توسعه این پدیده در کشور را تعیین کند.

اقدامات و پروژهای در جریان

ستاد هوش مصنوعی در تلاش است تا با ایجاد دستیارهای مختلف در جایگاه‌های صنعتی و حوزه‌های متنوعی از علم و دانش نظیر علوم انسانی، برای طیف وسیعی از افراد امکان دسترسی به این پدیده را فراهم کند. فعالیت‌های این ستاد در دو حوزه ترویج این ابزار و فرهنگ‌سازی جهت تحقق استفاده صحیح از این مقوله خلاصه می‌شود. این ستاد به طور رسمی برنامه‌هایی را جهت آموزش در این حوزه در وزارت آموزش و پرورش و همچنین در سطوح آموزش عالی ورشته‌های دانشگاهی تعریف کرده است؛ همچنین به طور غیررسمی نیز بسیاری از مدیران، کارمندان و کارکنان قرار است طی برنامه‌ها و دوره‌های مدون، با این حوزه آشنا بشوند. طراحی «برنامه سیمرغ» جهت آموزش هوش مصنوعی به بزرگسالان (افراد بالای ۱۸ سال) و «برنامه نوید» جهت تحقق این مسأله برای کودکان و نوجوانان از سایر اقدامات این ستاد جهت رقم زدن آشنایی و درک مقابل در این زمینه است.

تأثیرگذاری در سطح جهانی

باتوجه به تدوین سند هوش مصنوعی، این ستاد قصد دارد ایران را به یکی از کشورهای پیشرو منطقه در این حوزه تبدیل کند. سرمایه‌گذاری کشورهای عربستان، ترکیه و امارات هم‌اکنون شاید از ما جلوتر باشد اما این ستاد قصد دارد در آینده نه چندان دور شرایطی را رقم بزند که کشور هم از بعد علمی و هم از جنبه صنعتی ذیل ۱۰ کشور برتر هوش مصنوعی قرار گیرد.

یادداشت

هوش مصنوعی

آینده ساز صنعت و اقتصاد

هوش مصنوعی را می‌توان به مثابه فناوری‌های موشکی و هسته‌ای، نوعی فناوری راهبردی برشمرد که به دلیل ایفای نقشی کلیدی در ارتقای جایگاه صنعتی کشور، سطوح استدلال ورزی و اندیشه‌پردازی و تعمیم قدرت تفکر انسانی به ماشین‌ها، پرداختن به آن از ضرورتی انکارناپذیر برخوردار است. اگر صنایع هوایی می‌توانند ضعف بشر را در فعل پرواز جبران کنند یا اینترنت باعث می‌شود نوع بشر بتواند با تمام جهان ارتباط برقرار کند، هوش مصنوعی هم با قرار گرفتن در بطن فناوری‌های جدید و صنایع مرتبط با آنها نظیر رمزارز، بلاکچین، IoT، و … قطعات گمشده جورجین پیشرفت را در اختیار

انسان‌ها قرار می‌دهد. چند سالی است که رهبر معظم انقلاب اسلامی مسأله اقتصاد را به‌عنوان مهم‌ترین مقوله‌ای که در کشور باید مورد توجه مسئولان قرار بگیرد، مطرح کرده‌اند که شاهد نمود این مسأله در نام‌گذاری سال‌ها و طرح مواردی نظیر جهش تولید، رفع موانع تولید و امثالهم بوده‌ایم. چنین رویکردی نمایانگر این مسأله است که باشکست خوردن در مقوله اقتصاد، در زمینه‌های سیاسی نیز موفق نخواهیم بود. با این پیش‌زمینه می‌توان ادعا کرد که مسأله هوش مصنوعی از زوایای مختلف حائز اهمیتی دوچندان است که توانمندی کشور را علاوه بر حوزه اقتصادی، در بسیاری از جوانب دیگر هم افزایش می‌دهد؛ نظیر کشاورزی، صنعت، فناوری اتصال‌پذیری، حوزه نظامی و حمل‌ونقل. برای مثال می‌دانیم که صنعت فولاد کشور اگر خود را به این ابزار مجهز نکند تا پنج سال آینده تمام بازارهای تجارت در دنیا را از دست خواهد داد. به همین خاطر هوش مصنوعی صرفا نباید به‌عنوان یک ابزار پنداشته شود؛ زیرا با عقب‌ماندگی در این حوزه شاهد آن خواهیم بود که در آینده نه چندان دور، رابطه کشورهایی که از این فناوری عقب می‌مانند با سایر کشورهای جهان رابطه اریاب و بردی بشود و باید حتما نگرش و رویکرد بومی خودمان را در راستای حصول تمدن نوین اسلامی در این حوزه ایجاد کنیم.

نبرد با ناترازی انرژی در فصل گرما

طراحی و تولید شده، درایور موتورهای BLDC و PMSM است که در توان‌های مختلف برای کارکرد‌های متنوع مثل کولر‌های آبی، لوازم خانگی، خودرویی، موتورسیکلت و دوچرخه‌های برقی تولید می‌شود. شرکت «فناوران سپهران موتور» دیگر شرکت دانش بنیان است که تولیدکننده الکتروموتورهای BLDC در بازه‌های مختلف توانی است. از محصولات این شرکت می‌توان در کاربرد‌های مختلف از جمله کولر‌های آبی، فن‌های تهویه و صنعتی، موتورسیکلت‌های برقی، ون برقی و بالابرهاي خانگی استفاده کرد. زیرساخت فنی این شرکت ظرفیت تولید سالانه ۱۲ هزار دستگاه موتور BLDC را دارد.

چند سالی می‌شود که معضل ناترازی انرژی در کشور برای آحاد جامعه قابل لمس شده است. چالش‌های فراوان در تأمین انرژی موجب شده که قطعی‌های گاه‌وبیگاه برقی در برخی از مناطق و شهرهای بزرگ، بخش جدانشدنی تابستان سال‌های اخیر باشد. از جمله دلایل این اتفاق در فصل گرما می‌توان به افزایش مصرف وسایل سرمایشی مانند کولر‌های آبی اشاره کرد. با گرم شدن هوا حدود ۲۰ میلیون کولر آبی در کشور شروع به فعالیت می‌کنند که اکثر آنها از موتورهای قدیمی‌که مصرف برق بالایی دارد استفاده می‌کند. با توسعه فناوری‌های تولید موتور، نوع جدیدی از موتورهای کم‌مصرف به نام موتورهای BLDC روانه بازار شده که می‌توانند در کاهش مصرف انرژی بسیار مؤثر باشد. این موتورها در واقع نوع

نسخه فناوری

نسخه فناوری

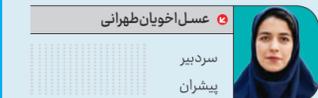
کامل‌ا قابل رقابت با محصولات خارجی است. صفایی در این باره می‌گوید: «به گواه کارفرمایان که بیشتر این محصول را از شرکت‌های خارجی تأمین و استفاده می‌کرده‌اند، این محصول در حال حاضر ۴۰ تا ۵ درصد ارزان‌تر از محصولات رقیب خارجی است.»

شعله‌گیرهای بومی در صنعت نفت و گاز

کشور در حال استفاده بوده اما تا به امروز محصول تاوانسته در ۹۰ درصد پتروشیمی‌ها و پالایشگاه‌ها جایگزین محصول خارجی شود.» وی همچنین درباره مزایای این محصول نسبت به نمونه‌های خارجی به پیشران می‌گوید: «شخصی‌سازی و مهندسی این محصول مطابق با نیاز کارفرمایان، همچنین تعویض، تست و نگهداری محصول در حداقل زمان ممکن براساس استانداردهای بین‌المللی و امکان بازدید حضوری کارفرمایان از نزدیک و بررسی خواسته‌های مورد نظرشان روی محصول از مزایای شعله‌گیر تولیدی ماست.» این محصول از لحاظ قیمت

ایجاد چالش شده است.

شعله‌گیر «Flame Arrester» از آخرین محصولات مهم دانش بنیان این هلدینگ است. همان‌طور که از اسم این محصول پیداست، وظیفه اصلی‌اش جلوگیری از ورود شعله به محیطی است که امکان حضور گاز‌های پر فشار و جود دارد و می‌تواند از وقوع آتش‌سوزی و انفجار جلوگیری کند. مهندس احسان صفایی، معاونت توسعه بازار هلدینگ آتیه‌پردازان شریف در رابطه با موفقیت این محصول در بازار به پیشران توضیح می‌دهد: «تا قبل از این نمونه خارجی در پتروشیمی‌ها و پالایشگاه‌های

عسل اخویان طهرانی

سردبیر
پیشران

در سه سال اجرایی دولت سیزدهم، توسعه زیست بوم نوآوری و فناوری و به کارگیری ظرفیت های شکل گرفته آن در توسعه اقتصاد دانش بنیان از مهم ترین دغدغه های مورد پیگیری از سوی رئیس جمهور شهید بود. در این مدت شاهد اقدامات مهمی در مسیر بالغ شدن و شکوفایی این زیست بوم بودیم که به دلیل ماهیت جوان و تازه شکل گرفته اش در طول این سال ها با نامالیامات و آسیب های بسیاری روبه رو شده بود. تحولات مهمی که شاید بتوان مهم ترین آنها را تغییر نگاه به شرکت های دانش بنیان از شرکت هایی کوچک و با ظرفیت محدود به شرکت هایی توانمند در حل مضللات و چالش های کلان کشور دانست. با نگاهی به گفته های دکتر روحا... دهقانی فیروز آبادی، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری در همین خصوص در گفت وگویی ویژه خبری، مهم ترین اقدامات آیت... رئیسی و دولت سیزدهم برای رشد مفهوم دانش بنیان و زیست بوم فناوری و نوآوری کشور را بررسی کرده ایم.

پس از گذشت حدود یک دهه از شکل گیری مفهوم دانش بنیان در کشور، ظرفیت و توانمندی موجود در این بخش به خوبی اثبات شده و بر همین اساس با آغاز فعالیت دولت سیزدهم، تغییر نگرش محسوسی به این حوزه شکل گرفت. اگر تائیش از این شنیدن اسم «شرکت دانش بنیان» تیم های جوان، فعال و نوپایی را در ذهن مان متبادر می کرد که به دنبال توسعه فناوری جدیدی هستند، در طول این سه سال اخیر، بیشتر در مورد شرکت های دانش بنیانی شنیدیم که توانسته اند نیازی از کشور را برطرف کنند یا با تشکیل کنسرسیوم هایی، پاسخی به کلان چالش های کشور داده و بخش قابل توجهی از قرارداد های داخلی و بین المللی را به خود اختصاص داده اند.

دکتر دهقانی مهم ترین نمود این تغییر نگرش را بهرودی را در تغییر عنوان معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به «معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری» دانسته و خاطر نشان کرد: براساس نگاه رئیس جمهور شهید، رشد و پیشرفت کشور تنها از

بررسی عملکرد دولت سیزدهم

گام های ماندگار پرچمدار

مسیر علم و فناوری قابل دستیابی است. تاکید ایشان بر مسأله بهره‌وری که بارها در صحبت های شان مطرح می کردند و همچنین لزوم استفاده از نخبگان چه به صورت فردی و چه در قالب شرکت های دانش بنیان در همه ساختارها و نقاط کشور، همگی نشان دهنده توجه راهبردی ایشان به اقتصادی است که باید براساس علم و فناوری، ارزش آفرین شود.

قانون جهش تولید دانش بنیان یادگار رئیس جمهور شهید

پس از حدود یک دهه از تصویب قانون حمایت از شرکت ها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات، با توجه به رشد و تحولات زیست بوم فناوری و نوآوری در طی این سال ها، خلأ های قانونی متعددی برای ادامه فعالیت ها و به بلوغ رسیدن این مفهوم در کشور احساس می شد. در همین راستا پیش نویس طرح قانون جهش تولید دانش بنیان در سال ۱۳۹۹ از سوی دولت به مجلس ارائه شد. با آغاز فعالیت دولت سیزدهم، این طرح با جدیت بیشتری مورد پیگیری قرار گرفت و پس از جلسات متعدد در کمیسیون ها و تصویب در صحن علنی مجلس، سرانجام پس از تأیید شورای نگهبان در ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۱ به تصویب رسید. بلافاصله پس از ابلاغ این قانون در سوم خرداد ۱۴۰۱ به دولت سیزدهم، با تشکیل شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان، به سرعت تدوین آیین نامه های اجرایی این قانون در دستور کار قرار گرفت.

توجه ویژه به فناوری های آینده

توجه به همگام شدن با توسعه فناوری در جهان می تواند نقش مهمی در ارتقای جایگاه علمی و فناوری کشور در جهان داشته باشد. دکتر دهقانی در این رابطه تصریح کرد: «در زمان انتصاب به عنوان معاون علمی و فناوری رئیس جمهور وقتی برای اولین بار به دیدار آیت... رئیسی رفتم، دو راهبرد جدی را برای من ترسیم کردند. اول این که تاکید داشتند دستاوردهای علمی و فناوری کشور در این سال ها، باید به شکل موثر و واقعی در زندگی مردم و همچنین در همه حوزه های اقتصاد کشور نفوذ پیدا کند. توصیه و ماموریت دوم ایشان این بود که توجه به اقتصاد نباید ما را از توجه به آینده غافل کند و باید همواره نگاهی راهبردی به توسعه فناوری های آینده داشته باشیم.»

می توان مهم ترین اقدامات در زمینه توسعه جایگاه علمی کشور را در ارتقای صندوق حمایت از پژوهشگران به «بنیاد ملی علم ایران» با هدف پشتیبانی از توسعه تحقیقات علمی در کشور دانست. در حال حاضر کشور

در زیست بوم نوآوری و فناوری کشور

دیپلماسی فناوری

در برخی حوزه ها از جمله نانو فناوری و زیست فناوری به جایگاه جهانی قابل قبولی دست یافته است اما بر اساس برنامه هفتم توسعه کشور، باید بتوانیم با ایجاد زیرساخت های مناسب برای توسعه فناوری های نوین به جایگاه اول تا سوم در منطقه دست پیدا کنیم. به گفته دکتر دهقانی شکل مرکز ملی هوش مصنوعی، شورای راهبردی فناوری هوش مصنوعی و شورای راهبردی فناوری های کوانتوم از یادگاری های اختصاصی در حوزه فناوری و نگاه به آینده آیت... رئیسی در طی دوران خدمت است.

استفاده از ظرفیت دانش بنیان ها برای حل کلان چالش های ملی

از اتفاقات مثبتی که در نتیجه بلوغ زیست بوم نوآوری و فناوری در دولت سیزدهم شاهد آن بودیم، جدیت رئیس جمهور شهید برای بهره گیری از تمام ظرفیت موجود در شرکت های دانش بنیان برای حل چالش ها و نیازهای داخلی بود. شکل گیری تفاهم نامه ها و توافق نامه های متعدد میان وزارتخانه ها و معاونت علمی برای اعلام نیاز دستگاه ها و به دنبال آن شکل گیری قرارداد های کاری میان شرکت های توانمند یا کنسرسیومی از شرکت ها با نهاد مربوطه از جمله آثار این روند است.

معاون علمی و فناوری رئیس جمهور بیان کرد: «ایشان معتقد بود، مهم ترین وظیفه معاونت علمی و فناوری این است که همه دستگاه ها را برای رفع نیازهای شان با ظرفیت شرکت های دانش بنیان بسیج کند.» دکتر دهقانی افزود: «بدون شک طی سال های گذشته بزرگ ترین حامی فکری، معنوی و سیاسی جریان دانش بنیان کشور، رهبر معظم انقلاب اسلامی و بزرگ ترین حامی اجرایی فرامین مقام معظم رهبری برای توسعه اقتصاد دانش بنیان، شخص آیت... رئیسی بوده است. رئیس جمهور شهید شخصا داعیه دار توسعه بازار دانش بنیان ها بود و بارها تاکید می کرد که به هیچ وجه اجازه داده نشود که کالا و خدمتی که در کشور تولید می شود و شرکت های دانش بنیان می توانند آن را تامین کنند، از خارج

ت تهیه شود و این امر برای شان خط قرمز بود. شکل گیری دبیرخانه تولیدات بار اول در معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان و بر اساس ماده ۱۰ قانون جهش تولید دانش بنیان در راستای استفاده از همین ظرفیت پرتوان در کشور برای رفع نیازهای موجود بود که منجر به قرارداد هایی به ارزش بیش از ۲۵۰ میلیون دلار شده است. میزان این قرارداد ها در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱، ۴/۸ برابر شده است. وزارت نفت در این زمینه از پیشروترین نهاد های دولتی است که ۱۱۱ قرارداد مهم به ارزش بیش از ۱/۸ میلیارد دلار را در زمینه های مختلفی از جمله تجهیزات و فناوری های گلگانهی صنعت نفت مانند تجهیزات حفاری هدایت پذیر، طراحی و ساخت لوله های ترموپلاستیک مقاوم شده برای تولید بار اول با شرکت های دانش بنیان منعقد کرده است. همچنین تعداد شرکت های دانش بنیان حوزه نفت با این تغییر رویکرد در دولت سیزدهم رشد چهار برابری داشته است. علاوه بر این میزان فروش شرکت های دانش بنیان در سال ۱۴۰۲ بیش از ۵۲۰ هزار میلیارد تومان بوده است.

حضور موثر در بازار خارجی

شرایط کشور در دولت سیزدهم فرصت درخشانی را برای تغییر رویه از اتکای کامل کشور به درآمد های نفتی به درآمدزایی در بازارهای بین المللی غیرنفتی فراهم کرد. در کنار افزایش راهکارهای صادرات نفت، توسعه روابط با کشورهای همجوار و همسو در سه سال گذشته زمینه همکاری های بین المللی خوبی را در حوزه نوآوری و فناوری هم به دنبال داشت. شکل گیری پایگاه صادراتی محصولات دانش بنیان در شش کشور، برگزاری پائوبین های صادراتی، اعزام و پذیرش هیأت های تجاری، برگزاری رویداد های توانمندسازی صادراتی برای شرکت های دانش بنیان در این دولت از جمله اقداماتی است که موجب شده صادرات محصولات دانش بنیان از ۲۹۵ میلیون دلار در سال ۱۳۹۹ بنا بر گزارش اعلامی گمرک کشور، با رشدی تقریباً ۱۰ برابری در سال گذشته به دو میلیارد

و ۵۰۶ میلیون دلار رسیده است. همچنین میزان جلوگیری از خروج ارز محصولات دانش بنیان کشور به بیش از ۳۰ میلیارد دلار رسیده است.

دکتر دهقانی توضیح داد: «در یک سفر خارجی رئیس جمهور شهید در دیدار با هیاتی خارجی از همکاری های علمی و فناوری سخن گفت. در تمام سفرهای خارجی آیت... رئیسی، ما و همکاران در سازمان توسعه همکاری های بین المللی مامور می شدیم نمایشگاهی از دستاوردهای علمی و فناوری برگزار کنیم. وی با اشاره به ابلاغ حکم ارتقای مرکز تعاملات بین المللی علم و فناوری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری به «سازمان توسعه همکاری های علمی و فناوریانه بین المللی» در اسفند ۱۴۰۲، ایجاد هماهنگی و یکپارچه سازی برنامه های دستگاه های اجرایی مرتبط با حوزه علم و فناوری در زمینه توسعه روابط علمی و فناوریانه بین المللی را از ثمرات آن برشمرد.»

توسعه حمایت ها از زیست بوم

دکتر دهقانی، افزایش بودجه معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری برای توسعه حمایت از زیست بوم فناوری و نوآوری را از دیگر خدمات ارزنده شهید آیت... رئیسی به این حوزه دانسته و گفت: «برای سال ۱۴۰۳ با وجود همه مسائل و مشکلات اقتصادی، ظرفیت بودجه معاونت علمی بر اساس قانون برنامه توسعه هفتم و قانون بودجه بیش از ۳۵ هزار میلیارد تومان از منابع مختلف شده است.»

بودجه مستقیم مصوب معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در سال گذشته حدود ۷۰۰۰ میلیارد تومان (همت) بوده که امسال بر اساس روال جاری حدود ۲۰ درصد افزایش خواهد داشت. علاوه بر این منبع بودجه دیگری که با کمک رئیس جمهور در جلسه سران قوا تصویب شد، یک بسته ۷۰۰۰ میلیارد تومانی برای سال ۱۴۰۳ و همچنین یک بسته ۸۰۰۰ میلیارد تومانی برای سال ۱۴۰۴ برای اجرای پروژه های پیشران و راهبردی است.

دهقانی با اشاره به حمایت رئیس جمهور از تحقق قانون جهش تولید گفت: «در قانون جهش تولید، منابع حمایتی بسیار خوبی برای شرکت های دانش بنیان تعریف شده است و امسال در قالب تبصره شش بودجه ۱۴۰۳ برای معاونت تعریف شده است که پیش بینی می شود این عدد بیش از ۲۰ همت باشد که سازمان برنامه و بودجه موظف است به صورت یک دوازدهم در هر ماه این بودجه را تخصیص دهد.»

دکتر دهقانی

فیروز آبادی

بر اساس نگاه

رئیس جمهور شهید

رشد و پیشرفت کشور

تنها از مسیر علم و

فناوری قابل دستیابی

است. تاکید ایشان بر

مسئله بهره‌وری که بارها

در صحبت های شان

مطرح می کردند و

همچنین لزوم استفاده

از نخبگان چه به صورت

فردی و چه در قالب

شرکت های دانش بنیان

در همه ساختارها و

نقاط کشور، همگی

نشان دهنده توجه

راهبردی ایشان به

اقتصادی است که باید

بر اساس علم و فناوری

ارزش آفرین شود

نگاهی به جزئیات دومین دوره «نمایشگاه ملی آبادیران»

همه با هم برای آبادی ایران

و... به دنبال توانمندسازی و ارتقای مناطق کمتربرخوردار با استفاده از دانش، فناوری و نوآوری خواهند بود. از اصلی‌ترین اقدامات این برنامه برای دستیابی به اهداف موردانتظار، برگزاری سالانه «نمایشگاه ملی آبادیران» است که دومین دوره آن از ۲۲ تا ۲۵ خرداد ۱۴۰۳ در محل مصلی امام خمینی (ره) برگزار می‌شود.

کشور در دوره چهارم معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان راه‌اندازی شده است. در برنامه ملی آبادیران همه نهادهای دولتی و غیردولتی فعال در آبادانی و پیشرفت ایران همچون بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، کمیته امداد امام خمینی (ره)

برنامه ملی آبادیران با هدف احصای ظرفیت‌های بومی مناطق و توسعه زنجیره ارزش محصولات و توانمندی‌ها، شناسایی نیازها و رفع چالش‌های مناطق کمتر برخوردار، اتصال شرکت‌های دانش بنیان به بازار پروژه‌های محرومیت‌زدایی از مسیر خیریه‌ها، سمن‌ها و منابع نهاد‌های دولتی و حاکمیتی مسئول و کمک به توسعه مناطق محروم

برنامه‌های دومین دوره نمایشگاه

نقش‌آفرینی گروه‌های جهادی و مردمی

۶

گسترش مخاطبان برنامه ملی آبادیران

۱

طراحی بسته حمایتی ویژه آبادیران

۷

افزایش نقش آفرینی جامعه علمی کشور در محرومیت‌زدایی

۲

تشکیل شوراهای تخصصی آبادیران

۸

گسترش نهادهای عرصه آبادانی و پیشرفت

۳

تعریف پروژه‌های مسئولیت اجتماعی

۹

مسئله‌محوری و تقاضامحوری

۴

رونمایی از آثار چند رسانه‌ای

۱۰

برگزاری رویداد روایت پیشرفت از مشارکت مردمی

۵

اهداف برگزاری نمایشگاه

۵

گسترش مشارکت گروه‌های مردمی و جهادی با دانش بنیان‌ها

۴

ایجاد اشتغال پایدار با استفاده از ظرفیت زیست‌بوم نوآوری و فناوری

۳

کمک به رفع چالش‌های مناطق کمتر برخوردار

۲

توسعه بازار و تسهیل خرید کالا و خدمات شرکت‌های دانش بنیان

۱

اتصال شرکت‌های دانش بنیان به مسائل و ظرفیت‌های مناطق کمتر برخوردار

بخش‌های اصلی نمایشگاه

صنایع نرم و آموزشی

اشتغال کوچک مقیاس

سلامت بهداشت و توان بخشی

کشاورزی، دام پروری و شیلات

مسکن و زیرساخت‌های توسعه روستا

حمایت‌کنندگان بسته حمایتی ویژه آبادیران